

Donald Trump'ın Göçmenlere Yönelik İnşa Edilmesi Planlanan Meksika Duvarı ve Propaganda Karikatürlerindeki Sunumu

Mehmet Ozan GÜLADA*

Öz

Amerika Birleşik Devletleri Başkanı Donald Trump, 2016 yılında başkanlık seçimlerini kazandığı ilk günden itibaren, ülkede göçmen karşıtı politikaların yürürlüğe girmesi için yoğun bir çaba sarf etmiştir. Özellikle Trump, Meksika üzerinden ABD'ye gelen göçmenlerin gelişini engellemek için ABD-Meksika Sınırı'na Meksika Duvarı adı verilen büyük bir duvar örülmesi için çalışmıştır. Buna karşın kamuoyundan yeterli desteği göremeyen Trump, 22 Aralık 2018 tarihinde milyonlarca Amerikan vatandaşının ücret almadan çalışması anlamına gelen "hükümeti kapatma" yetkisini yürürlüğe sokmuştur. Bu süreçte Trump'ın göçmen politikalarına karşı yürütülen propaganda faaliyetleri karikatürlerde önemli bir yer bulmuştur. Bu çalışmada, göçmenlere yönelik inşa edilen Meksika Duvarı'nın Trump karşıtı propaganda karikatürlerine nasıl ve ne yönde yansıtıldığı göstergebilimsel analiz yöntemi kullanılarak incelenmiştir. Meksika Duvarı'nın inşasının, Trump'ın önde gelen konuları içerisinde yer aldığı, ABD'nin yararına olmadığı ve Amerikan halkına zarar verdiği şeklindeki mitlerin propaganda karikatürlerinde inşa edilmeye çalışıldığı elde edilen bulgular kapsamında ortaya çıkarılmıştır. Buna karşın karikatürlerde Trump'ın göçmen politikalarına yönelik yapıcı eleştirilere yer verilmediği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Göçmen, Göçmen Politikası, Meksika Duvarı, Propaganda, Karikatür

* Öğr. Gör., Malatya Turgut Özal Üniversitesi, Akçadağ Meslek Yüksek Okulu, Yönetim ve Organizasyon Bölümü, e-posta: mehmet.gulada@ozal.edu.tr

Donald Trump's The Mexican Wall Built for Immigrant and The Presentation in The Propaganda Cartoons

Mehmet Ozan GÜLADA*

Abstract

The president of the United States of America, Donald Trump, has made an intense effort to enact anti-immigration policies since the first day of presidential elections in 2016. In particular, Trump has worked to build a large wall called as the Mexican Wall at the US-Mexican Border to prevent the arrival of migrants arriving in the United States through Mexico. On the other hand, Trump could not obtain enough support from the public opinion. On December 22, 2018, Trump enforced his authority to "shut down the government", which means that millions of US citizens work without charge. In this process, the propaganda activities against Trump's immigration policies have often found place in cartoons. In this study, how and in what way the Mexican Wall built for immigrants was reflected in anti-Trump propaganda cartoons was examined by using the semiotic analysis method. It was obtained that the myths that the the Mexican Wall became Trump's important matters, did not benefit the US and damaged the American people were constructed in anti-Trump propaganda cartoons in the context of the findings. On the other hand, it was observed that cartoons did not include constructive criticism of Trump's immigration policies.

Keywords: *Immigrant, Immigration Policy, The Mexican Wall, Propaganda, Cartoon*

*Lecturer, Malatya Turgut Özal University, Akçadağ Vocational High School, Management and Organization Department, e-mail: mehmet.gulada@ozal.edu.tr

GİRİŞ

Arap Baharı'nın etkisiyle pek çok Batılı ülkeye olduğu gibi ABD'ye de Orta Doğu ülkelerinden büyük bir göç dalgası yaşanmıştı. Meydana gelen bu göç dalgasıyla birlikte ABD'deki göçmen nüfus oranında ciddi bir artış yaşanmıştı (Migration Policy, 2019). Bu süreç ülkedeki bazı muhafazakar ve milliyetçi grupların göçmen karşıtı söylemlerinin artmasına yol açmıştı. 2016 yılında gerçekleştirilen ABD Başkanlık Seçimleri'nde Cumhuriyetçi Parti'nin adayı olan Donald Trump, bu süreçte göçmen karşıtı en radikal söylemlerde bulunan siyasilerden biri olmuştu. Trump, seçim vaatlerinde ABD'ye gerçekleştirilen göçlerin kontrol altında tutulması için ABD ve Meksika sınırının Meksika Duvarı adı verilen büyük bir duvar ile örülmesi gerektiğini savunmuştu. Trump'ın bu söylemleri onu rakiplerinin önüne geçirmiş ve 45. ABD Başkanı olarak seçilmesini sağlamıştır. Trump seçimlerden sonra Meksika Duvarı'nın inşası için ABD Kongresi'nden destek istemiş fakat kongre gerekli mali desteği Trump'a vermemişti. Trump bunun üzerine ülkedeki acil ve zaruri işler haricindeki tüm resmi görevlilerin geçici olarak işlerine son verilmesi anlamına gelen “hükümeti kapatma” yetkisini kullanmıştı. Böylece Trump, Meksika Duvarı projesi için kongre üzerinde büyük bir baskı oluşturmayı amaçlamıştı. Bu süreç Trump'ın göçmen karşıtı politikasına yönelik basın üzerinden sert bir muhalefetin oluşmasına neden olmuştu. Özellikle Trump'ın Meksika Duvarı projesi muhalif basın tarafından çizilen karikatürler ile ağır bir dille eleştirilmişti. Çalışma kapsamında çizilen bu karikatürlerde Trump'ın göçmen karşıtı politikalarına yönelik eleştirilerin nasıl ve ne şekilde yansıtıldığı ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Türkiye'de son yıllarda karikatürlerin propaganda amaçlı kullanımını göstergebilimsel analiz yardımıyla inceleyen alanda önemli akademik çalışmaların yapıldığı gözlemlenmektedir. Bunlar içerisinde; Çakı (2018a), “Birinci Dünya Savaşı'ndaki Alman Propaganda Kartpostallarında Kullanılan Karikatürlerde Türklerin Sunumunun Göstergebilimsel Açından İncelenmesi” adlı çalışmada Birinci Dünya Savaşı'nda Alman İmparatorluğu'nda basılan kartpostallardaki karikatürlerde Türklerin ne şekilde sunulduğunu incelemiştir. Çalışmada karikatürler üzerinden Türklerin, kahramanlık, cesaret ve güç metaforları üzerinden Alman kamuoyu-

na sunulduğu ve Türklerin Almanların dost ve müttefiki olduğunun aktarıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Çakı (2018b), “Nazi Almanyası Döneminde Basılan Posta Pullarının Propaganda Amaçlı Kullanımı” adlı çalışmada ise Nazi Almanyası döneminde basılan posta pullarındaki karikatürlerin ülke içerisinde propaganda amaçlı nasıl ve ne yönde kullanıldığını analiz etmiştir. Çalışma sonucunda Nazi propagandasının posta pullarını, Nazizm ideolojisini ülke genelinde yüceltmek amacıyla kullandığı tespit edilmiştir. Böylece Nazizm ideolojisinin ülke genelinde tahakküm kurmasının sağlanması amaçlanmıştır. Çakı (2018c) “Adolf Hitler’in Kült Lider İnşasında Kullanılan Propaganda Posterlerinin Gösterebilimsel Analizi” adlı çalışmada Adolf Hitler’in propaganda posterlerinde kült lider olarak nasıl inşa edildiğini analiz etmiştir. Çalışma bulgularından Almanya’nın büyük bir devlet olabilmesi için Alman halkının Hitler’in liderliğinde hareket etmesi gerektiğinin telkin edildiği saptanmıştır. Son olarak Çakı ve Gülada (2018a), “İkinci Dünya Savaşı’nda Adolf Hitler’in Mizah Çekiciliği Bağlamında Sovyet Propaganda Posterleri Üzerinden İncelenmesi” adlı çalışmada Sovyetler Birliği’nin propaganda posterlerindeki karikatürlerde dönemin Alman Devlet Başkanı Adolf Hitler’e yönelik ne gibi söylemlerde bulunduğu incelemiştir. Elde edilen bulgularda, posterlerdeki karikatürlerin Hitler’in Sovyet kamuoyunda itibarsızlaştırılmasında ve Sovyetler Birliği’nin Alman ordularına karşı büyük bir zafer kazanacağı yönünde algının inşa edilmesinde kullanıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Yine Çakı ve Gülada (2018b), “Nazi Propagandasında Mizah Çekiciliğinin Kullanımı: “Lustige Blätter” Mizah Dergisi Üzerine İnceleme” adlı çalışmada Nazi rejimi altındaki Almanya’da basılan “Lustige Blätter” adlı dergi üzerinden Nazi propagandasında mizah çekiciliğini ele almıştır. Çalışmada mizah çekiciliği bağlamında antisemitist söylemlere yer verildiği saptanmıştır. Görüldüğü gibi yapılan akademik çalışmalarda kimi zaman bir durumu yüceltmek, kimi zamanda itibarsızlaştırmak için karikatürler propaganda amaçlı kullanılabilir.

Çalışma kapsamında elde edilen bulgular üzerinden, Trump yönetiminin göçmen karşıtı politikalarının ABD kamuoyunda ne gibi toplumsal tepkilere yol açtığı ortaya konulmaya çalışılmıştır. Bu yolla Trump’ın ABD’nin refahını koruma iddiasıyla ortaya koyduğu Meksika

Duvarı Tasarısı'nın toplumdaki muhalif yankıları da çalışma kapsamında açıklanmaktadır.

ABD'DEKİ SİYASİ PARTİLERİN GÖÇMEN POLİTİKALARI

Amerika Birleşik Devletleri'nin siyaset sahnesinde, muhafazakârlık ve ekonomik liberalizmi savunan Cumhuriyetçi Parti ile sosyal liberalizm ve sosyal demokrasiyi savunan Demokrat Parti etkili olmaktadır. ABD'de gerçekleştirilen başkanlık seçimleri, iki partinin adayları arasında yoğunlaşmakta ve bu iki adaydan biri ABD başkanlık koltuğuna oturmaktadır. Her iki siyasi parti ekonomi, eğitim, sağlık, güvenlik ve savunma gibi belli başlı konularda savundukları görüşler itibariyle önemli farklılıklara sahiptirler. Bu süreçte her iki partinin birbirlerinden ayrıldıkları temel konuların başında da “göç politikası” gelmektedir. Nitekim partiler arasındaki görüş ayrılığında, yabancı nüfus önemli bir rol oynamaktadır (Hawley, 2011, s. 404). Özellikle Cumhuriyetçi Parti'nin son dönemde yasadışı göçler üzerinden ön plana çıkardığı “göçmen sorunu”, ABD kamuoyunda önemli tartışmaların yaşanmasına neden olmaktadır. Özellikle Cumhuriyetçi Parti, Demokrat Parti'nin sınır güvenliği konusunda esnek davranmasının yasa dışı kaosa yol açabileceğini savunmaktadır (Time, 2019).

Cumhuriyetçi Parti, ABD'nin yasa dışı göçler nedeniyle büyük bir göçmen sorunu ile karşı karşıya kaldığına inanmaktadır. Bu nedenle ülke genelinde göçmen politikalarının revize edilmesi ve ABD'ye gelen göçmenler üzerinde sıkı bir denetim kurulması gerektiğini savunmaktadır. Cumhuriyetçi Parti, bu nedenle ABD'deki göçmen karşıtı seçmenlerin yoğun şekilde desteğini almaktadır. Parti, yasadışı göçlerin ülkede iç huzuru bozduğunu, yaşam kalitesini düşürdüğünü, şiddet ve suç oranlarının artmasına yol açtığını savunmaktadır. Bu nedenle parti yasa dışı göçleri ABD'nin önde gelen problemlerinden biri olarak değerlendirmektedir (MSNBC, 2018). Kayıt dışı çalışan göçmenlerin de işsizlik oranlarında önemli bir etmen oluşturduğu iddia edilmektedir. Buna karşın parti içerisinde göçmen politikalarına yönelik tam bir birlikteliğin olduğu söylenememektedir. Bunun temel nedeni Cumhuriyetçi Parti'nin göçmen karşıtı sert söylemlerinden dolayı ülkede bulunan göçmenlerin oylarının Demokrat Parti'ye

yönelmesinin önüne geçilmesidir. Bu nedenle bazı Cumhuriyetçi Parti mensupları, göçmenlere daha yakın bir çizgide olmayı tercih etmektedir (GOP, 2019). Buna karşın parti yasadışı göçlere karşı taviz verilmeyeceğini ve yasa dışı göçlerin engellenebilmesi amacıyla da ABD'de göçmenlere yönelik sıkı denetim odaklı radikal politikaların uygulanması gerektiğini savunmaktadır. Özellikle sınır güvenliği üzerinde duran parti, ABD'ye gelecek olan göçmenlerin yasal yollardan ülkeye gelebilmesi için sınırlarda denetimin artırılmasını desteklemektedir. Buna karşın parti ABD'ye yasal yollarla gelen göçmenlere karşı herhangi bir ayrımcılığın uygulanmaması gerektiğini belirtmektedir. Bu nedenle Cumhuriyetçi Parti, göçmenleri ABD'ye girerken ve ABD'den ayrılırken izlemek için biyometrik verilerin kullanılmasını desteklemektedir. Bu şu anda havaalanında uygulanmakta olan "ABD VISIT" sistemi ve kara sınır geçişleri yoluyla yapılabilmektedir. Bu sistem hükümetin yalnızca gelen göçmenlerin kimliğini doğrulamasını değil, aynı zamanda ülkede ne kadar kaldıklarını takip etmelerini ve burada yasadışı olarak kalmadıklarını temin etmelerini sağlamaktadır. Bu yararları sağlayacağı için Cumhuriyetçi Parti, ABD VISIT sisteminin her sınırdaki kullanılmasının yanı sıra keşif kameralarının, sınır devriye görevlilerinin ve sınırlardaki insansız hava uçuşlarının kullanımının da artırılmasını istemektedir. Parti, yasadışı göçmenlere af getirmenin de sadece yasadışı göçü daha da teşvik edeceğine inanmaktadır. Buna karşın Cumhuriyetçi Parti, yasadışı yabancılara, ülkeye kaçakçıları kaçırmaya yardım edenlere, yasadışı yabancının ülkede kalmasını sağlayan hileli belgeler oluşturanlara ve yasadışı yabancılara bilerek çalıştıran işverenlere karşı daha sert cezaların uygulanmasını hedeflemektedir (Republican Views, 2019). Parti, sınırda yaşanabilecek güvenlik sorununa karşın güvenlik güçlerinin sıkı önlemler alması gerektiğini savunmaktadır. Bu açıdan partinin göçmen politikasında, ABD bütçesinden sınır güvenliğine yönelik daha fazla bütçenin ayrılması talep edilmektedir.

Demokrat Parti'nin göçmenlere karşı politikası Cumhuriyetçi Parti'nin aksine daha ılımlı bir çizgide bulunmaktadır. Partinin temel politikası, göçmenler ve kültürel çeşitlilik üzerine odaklanmakta, göçmenlerin ABD'deki yeni kültürlerini benimsemelerinin yanında yerel kültürlerini de koruyabilmeleri gerektiğini savunmaktadır (New York Times, 2019).

Bu süreçte parti, çok kültürlülük odaklı bir yaklaşım içerisine girmekte ve ülkeye gelen göçmenlerin kültürlerini özgürce yaşayabilmelerini desteklemektedir. Demokrat Parti, göçmenlere yönelik politikaların göçmenlerin lehine değiştirilmesi gerektiğini savunmaktadır. Göçmenlik sisteminin yeniden düzenlenerek, göçmenlerin vatandaşlığa geçiş yolunun kolaylaştırılması için çalışma yürütmektedir. Diğer yandan parti, özgür göç veya açık göç olarak adlandırılan uygulama gereği, insanların istedikleri ülkeye göç edebilmeleri gerektiğini de savunmaktadır (Democrats, 2019). Parti, ABD’de yaşayan göçmenlerin ailelerinden uzakta yaşamasını engellemeye ve onları aynı çatı altında birleştirmeye çalışmaktadır. Bu aşamada parti ABD’nin bir göçmen ülkesi olduğu savını ön plana çıkarmaktadır. Parti, sınırlara duvarlar inşa etmenin, binlerce ABD askerini Güney Teksas’a göndermenin, göçmen çocukları ebeveynlerinden ayırmanın Amerika’nın sınırlarını denetlemekte akıllıca bir yaklaşım olmadığını savunmaktadır (Nymag, 2019). Demokrat Parti, ABD’ye yapılan göçlerin ülkeye ekonomik ve güvenlik konusunda tehdit oluşturmaktan ziyade önemli kazanımlar sağladığını iddia etmektedir. Özellikle ABD’ye eğitim amacıyla gelen göçmenlerin ülkeye önemli katkılar sağlayabileceği savunulmaktadır.

Cumhuriyetçi Parti’nin başkan adayı Donald Trump’ın 2016 yılında ABD Başkanı seçilmesinden sonra ABD’de göçmen karşıtı politikalara ağırlık verildiği görülmüştür (Reuters, 2018). Buna karşın ABD Temsilciler Meclisi’nde Demokrat Parti’nin çoğunlukta olması, Trump’ın aldığı kararların yasalaşmasını önlemektedir (Voanews, 2019). Bu süreç ABD’de Cumhuriyetçi Parti’nin göçmen politikasını uygulamasının önünde önemli bir engel olarak belirmektedir.

DONALD TRUMP’IN GÖÇMEN KARŞITI POLİTİKALARI VE MEKSİKA DUVARI PROJESİ

Donald Trump, 2016 yılında ABD’de başkanlık seçimlerine Cumhuriyetçi Parti’nin başkan adayı olarak katılmıştı. Seçimlere “Make America Great Again - Amerika’yı Yine Harika Yap” sloganı ile katılan Trump, başkan seçildiği takdirde ABD için büyük bir tehdit olarak gördüğü göçmen sorununa karşı radikal önlemler alacağını dile getirmişti (Vega, 2018, s. 123).

Trump’ın propaganda kampanyalarında kullandığı göçmen karşıtı sert dil ülke genelinde sanat, siyaset, bilim alanında pek çok kişinin tepki-

sini çekmişti. Trump'ın göçmen karşıtı söylemleri kendisine yönelik büyük bir muhalefet hareketinin oluşmasına yol açarken, aynı şekilde Trump'ın ülke genelindeki popülerliğinin daha da artmasına yol açmıştı. Göçmen karşıtı açıklamaları, Trump'ın gerek Cumhuriyetçi Parti'nin başkan adayı olma sürecinde, gerekse doğrudan ABD Başkanlık Seçimlerinde rakiplerine üstün gelmesini sağlamıştı. Trump, Kathryn Steinle isimli bir ABD vatandaşının 1 Temmuz 2015 tarihinde çeşitli suçlardan sabıkası bulunan bir göçmen tarafından öldürülmesini seçim çalışmalarında göçmenlere karşı nefret söylemi inşasında etkili bir şekilde kullanmıştı. Trump, öldürülen ABD vatandaşı Kate ismini oluşturduğu göçmen karşıtı kanun teklifine vermişti. Kate Kanunu olarak geçen yasa teklifi, ABD içerisinde ciddi suçlara karışan göçmenlere yönelik ağır cezalar verilmesini içermektedir. Trump'ın göçmen karşıtı sert söylemleri ve vaatleri, ülke içerisindeki xenofobinin (yabancı düşmanlığı) güç kazanmasına neden olmaktadır (Hoghe ve Dassonneville, 2018, s. 528).

2016 ABD Başkanlık Seçimleri'nde Trump'ın en sık vurguladığı konulardan biri de sözde İslam dini üzerinden terör eylemi gerçekleştiren gruplar olmuştur. Trump'ın Müslüman göçmenlere yönelik saldırgan açıklamaları, ülke genelinde İslamofobi'nin (İslam dinine yönelik oluşan korku ve karşıtlık) güçlenmesine yol açmıştır. Trump, başkan seçildiği takdirde ülke genelinde Müslüman göçmenlere yönelik sıkı bir kontrol sistemi oluşturacağını ilan etmiştir. Trump, Müslüman göçmenlere yönelik söylemlerini daha da ileri götürerek, güvenlik tehdidi oluşturduğu iddia edilen Müslüman ülkelerden göçün sınırlandırılacağını ve hatta yasaklayacağını açıklamıştır (Nguyen ve Kebede, 2017, s. 717). Buna karşın Trump, Müslüman göçmenlere yönelik uygulayacağı yaptırımların ülkedeki Müslüman ABD vatandaşlarına veya ABD ordusunda görev yapan Müslüman askerler için geçerli olmadığını aktarmıştır. Böylece Trump, göçmen karşıtı radikal söylemlerine yönelik ülke içerisinde güçlü bir muhalif dalganın önüne geçmeye çalışmıştır. Diğer yandan Trump'ın hedefinde Müslüman göçmenlerin yanında, Meksikalı göçmenler de bulunmaktaydı. Trump'ın retoriği, Meksikalı göçmen kavramının suç, uyuşturucu, çete, mafya gibi olumsuz kavramlar ile özdeşleşmesine yol açmaktaydı (Stephen, 2017, s. 17). Trump, ülkede bulunan tüm kaçak göçmenlerin ABD'den sınır dışı

edileceğini ilan etmişti. Nitekim Trump'ın seçim kampanyasında kaçak göçmenlerin doğrudan suç işlediği üzerinde durulmuş ve kamuoyunda kaçak göçmenlere yönelik nefret söylemi inşa edilmesi için çalışılmıştır.

Trump'ın seçimlerde en dikkat çeken vaatlerinden biri de Meksika Duvarı adı verilen, ABD'nin güney sınır bölgesinin devasa bir duvar hattı ile örülmesini içeren projesi olmuştu (Miller ve Nevins, 2017, s. 145). Trump, daha önceden ABD-Meksika sınırına yapılan sınır duvarını yetersiz bulmuş, bu duvarın revize edilerek Meksika üzerinden gelen tüm kaçak göçlerin durdurulabileceğini savunmuştur. Trump, ABD'deki göçmen sorununun ortadan kaldırılabileceğinin, ülkenin güney sınırlarının kontrol altında tutulabilmesi ile mümkün olacağını savunmuştu (Becker, 2018, s. 1). Nitekim Trump'ın iddiasına göre ülkedeki kontrolsüz göçmen nüfus artışında Meksika sınırı üzerinden gelen göçmen dalgasının büyük rolü bulunmaktaydı. Tüm bu süreçte Trump, ABD'nin iç güvenliği ve refahı için duvarın örülmesini, büyük bir gereklilik olarak değerlendirmekteydi (Vargas-Cetina ve Ayora-Díaz, 2018, s. 135).

Trump, Meksika Duvarı'nın mali yükü konusunda kamuoyunun tepkisini çekmemek için de duvarının maliyetinin Meksika tarafından karşılanması için çalışacağını belirtmiştir. Trump diğer yandan ülkedeki kaçak göçmen sayısının tahminlerin çok üzerinde olduğunu açıklayarak kamuoyunda korku oluşturmaya ve Amerikan halkını Meksika Duvarı'nın gerekliliği konusunda ikna etmeye çalışmıştır. Trump, Meksika'dan gelen kaçak göçmenlerin önemli bir bölümünü ağır suçlara karışan ve ABD için ciddi sorunlar meydana getirebilen kişiler olarak lanse etmekteydi. Trump'ın iddialarına göre bu göçmenler vasıflı işlerde çalışabilecek iş gücünü de meydana getirmemekteydi. Benzer şekilde Meksika'dan istenmeyen kişilerin ABD'ye gitmeye zorlandığını da iddia etmişti. Diğer yandan Trump, Meksika sınırından ABD'ye, tedavisi güç bulaşıcı hastalıkların da geldiğini aktarmıştı. Trump, Meksika'dan ABD'ye vasıflı çalışanların da geldiğini söylemiş buna karşın bu tür göçlerin yasal yollardan gerçekleştiğini belirtmiştir. Trump'a göre, ABD'ye yasal yollardan gelen ne Müslüman ne de Meksikalı hiç bir göçmen sorun oluşturmamaktaydı. ABD için asıl sorun kaçak yollarla ülkeye giriş yapan ve her geçen gün sayıları artan göçmenlerdi (Green, 2016, s. 506). Bu nedenle inşa edilecek Meksika Duvarı'nın

ABD'nin geleceği için büyük önem taşıdığı üzerinde durulmaktaydı.

Trump, 2018 yılı içerisinde Meksika Duvarı'nın inşasına yönelik söylemlerini arttırmış ve duvar ile ilgili olarak hazırladığı yasa tasarısını sene sonuna doğru Amerikan Kongresi'ne sunmuştu. Amerikan Kongresi'nde Trump'ın göçmen politikalarına karşı oluşan güçlü muhalefet, Trump'ın yasa tasarısının reddedilmesine yol açmıştı. Bunun üzerine Trump, 22 Aralık 2018 tarihinden, 25 Ocak 2019 tarihine kadar “hükümeti kapatma” yetkisini kullandı. Trump'ın hükümeti kapatma yetkisi kapsamında, resmi izinli olması koşulu ile ABD'deki devlet çalışanlarının işlerine geçici olarak son verilmişti. Hükümeti kapatma kapsamında ülkedeki acil iş gerektirenler hariç tüm resmi kurumlar geçici olarak işlerini durdurmuştu. Trump, bu şekilde Amerikan Kongresi'ne baskı yaparak hazırladığı yasa tasarısını kabul ettirmeyi amaçlamıştı. Trump'ın Meksika Duvarı ile ilgili aldığı bu karar gerek ulusal gerekse uluslararası alanda büyük yankı uyandırmış ve ülkedeki göçmen sorununun tekrar gündeme taşınmasına yol açmıştı (Wright, 2019, s. 1). Bu süreçte Trump'ın göçmen politikalarına yönelik ABD'deki muhalif basının eleştirileri de artmaya başlamıştı. Özellikle basında yer alan karikatürler üzerinden Trump'ın Meksika Duvarı ile ilgili çalışmaları sert bir dil ile eleştirilmeye başlanmıştı.

PROPAGANDA AMAÇLI KARİKATÜRLERİN KULLANIMI

Propaganda, kitle iletişim araçlarından yararlanılarak belirli bir ideolojinin, fikrin veya düşüncenin kitlelere aktarılmasını amaçlayan ve bu yolla kitlelerin istenilen şekilde harekete geçmesini amaçlayan, iletişim açısından değerlendirildiğinde bilgi verenden alıcıya yönelik olarak tek yönlü iletişim yolunu kullanan ikna odaklı bir iletişim türüdür (Çakı, 2018d, s. 16). Propagandada amaç ortaya konan fikirlerin değiştirilmeden kitleler tarafından kabul edilmesini sağlamaktır. Bu amaçla propaganda bireyleri değil doğrudan kitleleri hedef almaktadır (Stanley, 2018, s. 212). Propagandada otoriter bir üslup hakimdir. Propagandada verilen bilgilerin değiştirilmesine, yorumlanmasına veya eleştirilmesine izin verilmemektedir. Bu amaçla propaganda, doğrudan propaganda yapan kişiye fayda sağlamayı amaçlamaktadır (Jowett ve O'donnell, 2014, s. 1). Propaganda disiplininin

tarihi süreci irdelendiğinde, propagandanın insanlık tarihi kadar eski bir geçmişe sahip olduğu görülmektedir. Buna karşın kitle iletişim araçlarında yaşanan gelişmeler sayesinde propaganda kavramı, 20. yüzyılın ilk yarısından itibaren kitlelerin belirli bir amaç doğrultusunda ikna edilmesi için etkili bir şekilde kullanılmaya başlanmıştır.

Propaganda faaliyetleri ile birlikte rakip tarafın moralinin bozulması ve olumsuz yönde etkilenmesi de hedeflenmektedir. Bu şekilde rakiplerin zayıflatılması ve propagandacının hedeflerine kolayca ulaşabilmesi sağlanabilmektedir (Tarhan, 2010, s. 36). Diğer yandan propaganda rakiplerin kitleler nezdinde itibarsızlaştırılmasında da etkili bir şekilde kullanılabilir. Propagandacı, rakibinin dış görünüşünü, sözlerini, kıyafetlerini, uyguladığı politikaları mizahi bir dille yansıtarak rakibini gülünç duruma düşürmeyi amaçlayabilmektedir. Rakiplere yönelik ortaya konan hikayeler, şakalar, espriler zaman içerisinde kamuoyunda rakiplerin mizahi bir unsur olarak algılanmasına yol açabilmektedir (Domenach, 2003, s. 82-83). Propagandacının, fotoğraflar üzerinden abartı unsuru kullanması oldukça zordur. Buna karşın propagandacı rakiplerini gülünç düşürmek amacıyla karikatürlerde abartı unsurundan çok sık yararlanabilmektedir (Harris, 1993, s. 184). Örneğin, propagandacı karikatürlerde rakibinin kafasını olduğundan büyük, burnunu daha sivri, dudaklarını daha dışarıda gösterebilmektedir. Karikatürlerde, mesajın nasıl şekilleneceği, rakiplerin kitlelere ne şekilde sunulacağı tamamen propagandacı tarafından belirlenmektedir (Fraser, 1980, s. 40). Tüm bunlara karşın karikatürlere yansıyan abartının seviyesinin doğru bir şekilde belirlenmesi gerekmektedir. Aksi takdirde propagandacının rakibini karikatürler üzerinden gereğinden fazla abartı unsuru kullanarak olumsuz göstermesi, kitlelerin tepkisinin propagandacının rakibinden ziyade doğrudan propagandacıya yönelmesine neden olabilmektedir.

Propagandacı, rakiplerini itibarsızlaştırmak amacıyla pek çok farklı araç ve teknikten yararlanabilmektedir. Bunlar içerisinde en önde gelen yöntemlerin başında karikatürler gelmektedir. Propaganda amaçlı hazırlanan karikatürlerde, rakipler olduğundan çok daha gülünç duruma düşürülebilmektedir. Toplumda büyük saygı gören, geniş halk desteğini arkasına alan diğer bir ifadeyle toplumda kült kişilik haline gelen bireylerin

itibarsızlaştırılması amacıyla propaganda faaliyetleri yürütülebilmektedir (Gazi vd., 2018a, s. 29). Bu süreçte karikatürler kült liderlerin itibarsızlaştırılmasında önemli bir araç olarak hizmet edebilmektedir. Diğer yandan karikatürler yoluyla kullanılan mizah olgusu, bir nevi mevcut yapıya karşı kitlelerin başkaldırısı olarak ön plana çıkabilmektedir (Davulcu, 2015, s. 15). Kitleler, mizahi öğeler yoluyla doğrudan karşı oldukları politikaları eleştirebilmekte, yapıldığını iddia ettikleri haksızlıklara karşı karikatürler üzerinden bir tepki oluşturabilmektedir.

Karikatürler üzerinden yapılan propaganda faaliyetlerinde, liderlerin itibarsızlaştırılmasının yanında kamuoyunun da bir noktada dikkatinin çekilmesi amaçlanmaktadır. Normal şartlarda kitlelerin dikkatinin çekilemediği, basit ve sıradan algılanabilen konular, karikatürler yoluyla başarılı bir şekilde sunulduğu takdirde geniş kitlelerin dikkatini çekebilmektedir. Bu açıdan propagandacılar belirli bir konuda kamuoyu oluşturmak veya yalnızca belirli bir süre için belirli bir konunun bilinirliğini artırabilmek için karikatürlerden yararlanabilmektedir (Özkan, 2017, s. 251). Karikatürler, gazete, dergi, kartpostal, poster, pul gibi farklı kitle iletişim araçlarında propaganda amaçlı kullanılabilir. Bu açıdan kullanım olanağı oldukça geniş ve yaygındır (Messinger, 1992, s. 16). Karikatürlerin propaganda disiplinine kazandırdığı bir diğer önemli katkı ise propaganda mesajının propagandacı tarafından en sade ve en yalın şekilde kitlelere aktarılmasını sağlamasıdır. Nitekim kimi zaman sayfalarca ifade edilmekte güçlük çekilen bir propaganda mesajı, propaganda amaçlı hazırlanan bir karikatürde doğrudan kitlelere aktarılabilir (Rudwick, 1975, s. 534). Bu süreçte propaganda amaçlı karikatürlerin profesyonel bir şekilde hazırlanması, propagandanın kitleler üzerinde oluşturacağı etkide önemli bir rol oynayabilmektedir.

METODOLOJİ

Çalışmanın Amacı

Trump'ın iktidara geldiğinden bugüne Amerikan kamuoyunda büyük tartışmalara yol açan Meksika Duvarı Projesi'nin, Trump karşıtı Amerikan medyasında nasıl ve ne şekilde sunulduğunu ortaya koymak çalışmanın temel amacını oluşturmaktadır. Bu yolla Trump'ın göçmen karşıtı politika-

larının Amerikan toplumunda ne gibi muhalif söylemlere yol açabildiğinin de açıklanması amaçlanmaktadır.

Çalışmanın Önemi

Çalışma, Trump'ın göçmen karşıtı söylemlerine yönelik oluşan muhalefeti ortaya koyması, ülkede göçmen karşıtı politikalara yönelik eleştirilerin mizahi bir dille nasıl sunulabildiğini açıklaması, göçmen karşıtı politikalarla şekillenen toplumsal değişim ve söylemleri aktarması gibi nedenlerden dolayı önem taşımaktadır.

Çalışmanın Evreni ve Örnekleme

ABD Başkanı olarak göreve başladığı 20 Ocak 2017 tarihinden itibaren günümüze kadar Trump'ın Meksika Duvarı politikasını ABD'de eleştiren tüm karikatürler çalışmanın evrenini oluşturmaktadır. Tüm karikatürlere ulaşmanın güçlüğünden dolayı çalışmada örneklem kullanılmıştır. Bu amaçla amaçlı örneklem metodu kullanılarak belirlenen toplam altı karikatür çalışmada analiz edilmiştir. Karikatürler, ABD kamuoyunda Meksika Duvarı'nın uzun süre meşgul edilmesine yol açan Trump'ın ABD'de "hükümeti kapama" yetkisini kullandığı dönem içerisinde seçilmiştir.

Çalışmanın Sınırlılıkları

Çalışma kapsamında yalnızca altı karikatür üzerinden inceleme yapılması ve elde edilen bulgular kapsamında genellemelerde bulunulması çalışmanın temel sınırlılığını meydana getirmektedir. Diğer yandan karikatürlerin yalnızca Trump'ın hükümeti kapama yönünde karar aldığı dönemde yayınlanan karikatürlerden seçilmesi de zaman boyutu açısından çalışmanın bir diğer önemli sınırlılığını oluşturmaktadır.

Çalışmanın Soruları

Çalışma kapsamında aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır;

Trump'un Meksika Duvarı ile ilgili politikalarına karşı hazırlanan karikatürlerde;

- Trump nasıl ve ne şekilde eleştirilere maruz kalmaktadır?

- Amerikan toplumsal yapısında ne gibi sorunları beraberinde getirdiği savunulmaktadır?

- Meksika Duvarı'na karşı nasıl bir muhalefet oluşmaktadır?

Çalışmanın Yöntemi

Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden göstergebilimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Çalışma kapsamında belirlenen propaganda karikatürleri İsviçreli dilbilimci Ferdinand de Saussure'ün Göstergeler Modeli ışığında analiz edilmiştir.

Göstergebilim, göstergeler üzerine incelemelerde bulunan bir bilim dalıdır (Tekinalp ve Uzun, 2013, s. 139). Gösterge, bir kavramı temsil eden ve onun yerine kullanılabilen nesne, biçim, olgu vb. ifade etmektedir (Rifat, 2013, s. 97). Göstergebilimde temel amaç göstergeler yoluyla inşa edilen anlamları ortaya çıkarmaktır (Arpa ve Çakı, 2018: 78). Bu süreçte göstergelerde kitleler tarafından doğrudan algılanamayan gizli anlamların çözümlenmesine çalışılmaktadır (Tanyeri Mazıcı ve Çakı, 2018, s. 297). Göstergebilim üzerine ilk bilimsel çalışmalar ABD'li dilbilimci Charles Sanders Peirce ve İsviçreli dilbilimci Ferdinand de Saussure'ün dilbilimi üzerine yaptığı çalışmalarıdır (Sığırcı, 2016, s. 47). Bu çalışmalar günümüzde kullanılan göstergebilimsel analiz yöntemlerinin temelini atmış ve göstergebilimin sosyal bilimler alanında önemli bir araştırma yöntemi olarak ön plana çıkmasını sağlamıştır (Gazi vd., 2018b, s. 15). Özellikle Saussure'ün göstergebilim anlayışı göstergebilimin alanında çalışan uzmanların önemli bir bölümünü etkisi altında bırakmıştır. Bu süreçte Saussure'ün Göstergeler Modeli adı verilen metodu, göstergebilim ilk sistemli analizlerinden biri haline gelmiştir.

Saussure'ün Göstergeler Modeli'nde gösterge, gösteren ve gösterilen olmak üzere iki düzlem üzerinden şekillenmektedir (Tablo 1). Gösteren, göstergelerin herkes tarafından kabul edilen, evrensel bir boyut kazanan anlamlarını ifade etmektedir. Gösterilen ise göstergenin öznel, değişebilen ve kimi zaman kitleler tarafından doğrudan algılanamayan anlamını açıklamaktadır (Fiske, 2017, s. 137). Saussure bu süreçte göstergelerin anlamlarının kültür içerisinde farklılaşabileceğini belirtmektedir (De Saussure, 2014, s. 104). Örneğin, bir terazi gösteren açıdan insanların günlük kullandığı sıradan bir ölçüm aracını, gösterilen açıdan ise adalet olgusunu temsil edebilmektedir. Saussure, bir göstergenin temsil ettiği kavram ile benzer

olmasının gerekmediğini söylemektedir. Bir gösterge, bir kavramın yerine geçebilmesi için toplumsal bir uzlaşının olması gerektiğini savunmaktadır (Güngör, 2013, s. 214). Toplumsal uzlaşıda da herkesin göstergenin ifade ettiği kavram ile doğrudan bir bağ kurması gerekmektedir.

Şekil 1: Ferdinand De Saussure’ün Göstergeler Modeli

(Kaynak: Kalkan Kocabay, 2008: 16)

ANALİZ

Çalışmanın bu bölümünde “Noel Baba, Bebek, Humpty Dumpty, Sam Amca, Hapishane, Kongre” konulu altı farklı karikatür göstergebilimsel analize tabi tutulmuştur.

“Noel Baba” Konulu Propaganda Karikatürü

“Noel Baba” konulu propaganda karikatürü, Tribune Content Agency’den Phil Hands’e aittir. Gösteren açıdan ele alındığında, karikatürde Trump’ın Noel Baba kostümü içerisinde küçük bir kız çocuğu ile konuştuğu aktarılmaktadır. Görsel kodlarda küçük kız, Trump’ın kucagina oturmakta ve yeni yıl için ondan bir istekte bulunmaktadır. Trump ve küçük kızın başına konulan konuşma baloncukları ile aralarında bir diyalogun oluşması hedeflenmektedir. Yazılı kodlarda küçük kız “Yeryüzünde barış istiyorum, herkes iyi olsun” söyleminde bulunurken, Trump ise “Peki, iyi bir sınır duvarına ne dersin, çocuk?” şeklinde bir cevap vermektedir. Trump’ın “Sınır duvarı” yazılı kodu sarı puntolar içerisinde vurgulu bir şekilde sunulmaktadır.

Resim 1. “Noel Baba” Konulu Propaganda Karikatürü

(Kaynak: The Week, 2018)

Tablo 1. “Noel Baba” Konulu Propaganda Karikatürü

Gösterge	Gösteren	Gösterilen
Durum	Trump'ın Noel Baba olması	Trump'ın ABD Başkanı olarak ülke sorunlarında tam yetkili olması
İnsan	Küçük kız	Amerikan kamuoyu
Eylem	Küçük kızın Trump'ın kucığına oturması	Amerikan halkının Başkan Trump'tan yeni yılda beklentileri
Nesne	Sınır Duvarı	Trump'ın sınır duvarını önemli hale getirdiği düşüncesi

Gösterilen açıdan incelendiğinde, karikatürde Trump'ın yapması gereken daha önemli işler olduğu halde sadece Meksika Duvarı'na odaklandığı şeklinde Trump'a yönelik bir eleştiride bulunduğu görülmektedir. Trump'ın kucığına oturan ve ondan yeni yıl için istekte bulunan küçük kız çocuğu Amerikan halkının bir metonimi (temsili) olarak yansıtılmaktadır. Sözel kodlar içerisinde kızın Noel Baba'dan dünya barışını ve iyiliğini istemesi Amerikan halkının, ABD Başkanı'ndan yeni yıldaki genel bir

beklentisi olarak aktarılmaktadır. Buna karşın Trump'ın küçük kıza Meksika Duvarı'nı hatırlatması, Trump'ın Meksika Duvarı projesine öncelik verdiğinin bir kanıtı olarak gösterilmektedir. Böylece görsel ve yazılı kodlar üzerinden Trump, Meksika Duvarı'nı önemli hale getirmesinden dolayı eleştirilmektedir.

“Bebek” Konulu Propaganda Karikatürü

“Bebek” konulu propaganda karikatürü, Creators Syndicate'den Chris Britt'e aittir. Gösteren boyutunda incelendiğinde, karikatürün iki bölümden oluştuğu görülmektedir. Birinci bölümde, “hükümet çalışanları” şeklinde bir yazılı kod yer almaktadır. Bu bölümdeki görsel kodlarda ABD bayrağının ters çevrildiği, hükümet çalışanlarının geceleyin Beyaz Saray'ın önünde beklediği ve görselde yer alan kişilerin durgun bir halde oldukları yansıtılmaktadır. Diğer yandan Beyaz Saray sunum kodları içerisinde eğik olarak aktarılmaktadır. İkinci bölümde ise devasa boyutta Trump şeklinde bir bebek görseline yer verilmektedir. Karikatürde Trump'ın ağladığı aktarılmakta ve ağzından “Duvar istiyorum!” şeklinde yazılı koda yer verilmektedir. Sunum kodlarında Trump'ın ağzının sonuna kadar açık olduğu aktarılmaktadır. Birinci bölümde “Hükümeti kapatma”, ikinci bölümde ise “Tepesi atma” şeklinde iki farklı başlığa yer verilmektedir. Birinci bölümdeki görsel karikatürün yaklaşık olarak dörtte birini, ikinci bölümdeki görsel ise karikatürün yaklaşık olarak dörtte üçünü orantısız bir şekilde kaplamaktadır.

Resim 2. “Bebek” Konulu Propaganda Karikatürü

(Kaynak: The Week, 2018)

Gösterilen boyutunda analiz edildiğinde, karikatürde Trump, Amerikan halkının zararına da olsa Meksika Duvarı projesini uygulamaya sokmaya çalıştığı yönünde eleştirilmektedir. Trump'ın "Duvar isterim" şeklinde ağlayan bir bebeğe benzetilmesi ile Trump'ın Meksika Duvarı politikasını çok fazla ön plana çıkardığı algısı oluşturulmak istenmektedir. ABD Bayrağı'nın ters durması ile Trump'ın hükümet kapatması nedeniyle ülkedeki çalışmaların durduğu temsil edilmektedir. Diğer yandan görsel kodlarda hükümet çalışanlarının geceleyin Beyaz Saray'ın önünde olması ile de Amerikan halkının Trump'ın kararını desteklemediği algısı oluşturulmaktadır. Posterde Trump görselinin hükümet çalışanlarının görsellerinden büyük verilmesi ile kitlelere Trump'ın Meksika Duvarı konusunda etkili olduğu mesajı verilmektedir.

Tablo 2. "Bebek" Konulu Propaganda Karikatürü

Gösterge	Gösteren	Gösterilen
Durum	Trump'ın bebek olması	Trump'ın son dönemde duvar konusunda yapmış olduğu açıklamalarına yönelik eleştiriler
Eylem	Hükümet çalışanlarının Beyaz Saray'ın önünde beklemesi	Trump'ın hükümeti kapatma politikasından sonra ABD'de çalışanların mağdur olduğu düşüncesi
Eylem	Trump'ın "Duvar istiyorum" şeklinde ağlaması	Trump'ın Meksika Duvarı politikasında kararlı olması
Nesne	ABD Bayrağı'nın ters çevrilmesi	ABD'de hükümet kapatma politikasından sonra toplumsal ve ekonomik hayatta yaşanan durgunluk

"Humpty Dumpty" Konulu Propaganda Karikatürü

"Humpty Dumpty" konulu propaganda karikatürü, Creators Syndicate'den Mike Luckovich'e aittir. Gösteren açıdan analiz edildiğinde, karikatürde Trump'ın bir İngiliz çocuk şarkısı Humpty Dumpty'deki yumurta adama benzetildiği aktarılmaktadır. Karikatürde "Humpty Dumpty"nin orijinal versiyonu Trump'a atfen "Humpty Trumpy" şeklinde değiştirilmiştir. Görsel kodlarda Humpty Dumpty duvardan düşerken, Humpty Trumpy ise Beyaz Saray'dan düşmekte ve parçalanmaktadır. Karikatürde Beyaz

Saray'ın hemen üstünde “Hükümeti kapatma” yazılı kodu yerleştirilmiştir. Karikatürün hemen solunda da “Humpty Trumpty bir duvar istedi, Humpty Trumpty'nin büyük bir duvarı oldu” yazılı kodları yer almaktadır.

Resim 3. “Humpty Dumpty” Konulu Propaganda Karikatürü

(Kaynak: The Week, 2018)

Gösterilen açıdan değerlendirildiğinde, karikatürde Trump'ın uygulamaya çalıştığı Meksika Duvarı projesinin, hükümeti kapatma hamlesinden sonra da başarısız olduğu mesajı verilmektedir. Trump'ın duvarın inşası için hükümeti kapatarak Kongre'ye baskı yaptığı buna karşın istediği sonuca ulaşamadığı iddia edilmektedir. Bu yolla hükümetin kapatılmasıyla birlikte ABD'deki hükümet çalışanlarının işlerinin durdurulmasının hedefine ulaşmadığı algısı oluşturulmaya çalışılmaktadır. Karikatürde ünlü İngiliz çocuk şarkısı Humpty Dumpty'nin, Humpty Trumpty'e uyarlanarak verilmesi ile yaşanan durumun mizahi bir şekilde sunulmasının amaçlandığı görülmektedir. Trump'ın şarkıdaki yumurta adama benzetilmesi ve Beyaz Saray'dan düşerek zarar görmesi ile de Trump'ın göçmen karşıtı politikalarının ABD halkına olduğu kadar kendisine de zarar verdiği algısı oluşturulmaya çalışılmaktadır.

Tablo 3. “Humpty Dumpty” Konulu Propaganda Karikatürü

Gösterge	Gösteren	Gösterilen
Durum	Trump'ın yumurta adam Humpty Dumpty'e benzetilmesi	Trump'ın göçmen karşıtı politikalarını önemli hale getirmesi
Eylem	Trump'ın Beyaz Saray'dan düşmesi	Trump'ın göçmen karşıtı politikalarında başarı elde edemediği düşüncesi
Yazı	Beyaz Saray'ın üzerinde “Hükümet kapatma” yazısı	Trump'ın hükümeti kapatma politikasının istenilen sonucuna ulaşamadığı algısı

“Sam Amca” Konulu Propaganda Karikatürü

“Sam Amca” konulu propaganda karikatürü, Hellertoon'dan Joe Heller'e aittir. Gösteren açıdan incelendiğinde, karikatürde ABD ve Meksika sınır çizgisine yer verildiği görülmektedir. Sınır çizgisinin bir ucunda ABD'nin simgesi Sam Amca ve yırtıcı hayvanlara, diğer ucunda ise Meksikalı bir erkeğe yer verilmiştir. Sunum kodlarında Sam Amca'nın yanında bulunan yırtıcı hayvanların, Sam Amca'ya saldırdıkları aktarılmaktadır. Sam Amca tedirgin bir şekilde yansıtılmaktadır. Karikatürde yırtıcı hayvanların üzerinde “Faiz oranları, skandallar, soruşturmalar, bütçe açığı, piyasa düşüşü, dış politikada kargaşa, hükümeti kapatma, Beyaz Saray kaosu, gümrük vergisi” yazılı kodları bulunmaktadır. Görsel kodlarda üzerinde “Hükümeti Kapatma” yazısı bulunan yılanın Sam Amca'yı sardığı gösterilmektedir. Meksika sınırındaki erkeğin üzerinde Meksika yazısı ve Meksika bayrağı yer almaktadır. Meksikalı erkek “Bayım, kendini güvende tutabilmek için bir duvardan daha fazlasına ihtiyaç duyacaksın” şeklinde bir söylemde bulunmaktadır.

Resim 4. “Sam Amca” Konulu Propaganda Karikatürü

(Kaynak: The Week, 2018)

Gösterilen boyutunda ele alındığında, karikatürde Meksika vatandaşları'nın Meksika Duvarı hakkında ne düşündüklerinin ortaya konulmaya çalışıldığı görülmektedir. Karikatürde yer alan Meksikalı adam, tüm Meksika halkının metonimi olarak yansıtılmaktadır. Sam Amca görseli ile de doğrudan Trump temsil edilmektedir. Meksikalı adamın “Bayım, kendini güvende tutabilmek için bir duvardan daha fazlasına ihtiyaç duyacaksın” şeklindeki sözel kodları ile de Trump’ın ülkede çok daha büyük sorunlar varken dikkatini tamamen Meksika Duvarı’na verdiği algısı oluşturulmaktadır. Diğer yandan karikatürdeki yazılı ve görsel kodlar üzerinden Trump’ın ABD’de olduğu gibi Meksika’da da ağır bir dille eleştirildiği iddia edilmektedir. Görsel kodlarda üzerinde “kapatma” yazısı bulunan yılanın Sam Amca’yı sarmış olması ile Trump’ın son günlerde hükümeti kapatma konusunda sorun yaşadığı düşüncesi meydana getirilmek istenmektedir.

Tablo 4. “Sam Amca” Konulu Propaganda Karikatürü

Gösterge	Gösteren	Gösterilen
İnsan	Sam Amca	ABD Başkanı Trump
İnsan	Meksika vatandaşı	Trump'ın Meksika Duvarı'na karşı olan Meksika vatandaşları
Eylem	Vahşi hayvanların Sam Amca'ya saldırması	Trump'ın ülkedeki problemlerle olan mücadelesi
Söylem	Meksika vatandaşının Trump'ın duvar konusunda uyarısı	Trump'ın ülkedeki daha büyük problemlerle mücadele etmesi gerektiği düşüncesi

“Hapishane” Konulu Propaganda Karikatürü

“Hapishane” konulu propaganda karikatürü, Creators Syndicate'den Chris Britt'e aittir. Gösteren açıdan karikatür ele alındığında, yılbaşını kutlayan bir evli çiftin yansıtıldığı görülmektedir. Görsel kodlarda evli çift, büyük bir yılbaşı ağacının başında, şöminenin hemen yanında oturmakta ve hayal kurmaktadır. Kurdukları hayalde üstünde “Federal hapishane” yazılı kodu bulunan dikenli tellerin olduğu bir duvar yansıtılmaktadır. Adam eşine “Umarım Trump duvarına kavuşur” şeklinde bir söylemde bulunmakta, eşi ise “Bence de!” şeklinde karşılık vermektedir. Sunum kodları içerisinde kadının mutlu olduğu aktarılmaktadır.

Resim 5. “Hapishane” Konulu Propaganda Karikatürü

(Kaynak: The Week, 2018)

Gösterilen açıdan analiz edildiğinde, karikatürde yer alan evli çift, Amerikan halkının tümünün metonimi olarak aktratılmaktadır. Böylece her ikisi üzerinden verilmek istenen mesajın tüm ABD kamuoyunun mesajı olarak aktarılması amaçlanmaktadır. Sözel kodlarda adamın “Umarım Trump duvarına kavuşur” şeklindeki açıklaması, Trump’ın ülke genelindeki destekçilerinin bir algısı olarak yansıtılmaktadır. Buna karşın kadının “Bence de!” diyerek gülümsemesi, Trump karşıtı kamuoyunun Trump’ın asıl duvarının cezaevi duvarı olmasını düşündüğünü aktarmaktadır. Bu açıdan karikatürde her ne kadar mizahi bir dil üzerinden aktarılmaya çalışılsa da Trump karşıtı kamuoyunun oldukça sert söylemler içerisinde olduğu belirtilmektedir. Böylece Trump’ın aldığı kararların toplum içerisinde nasıl bölünmelere yol açtığı ve Trump karşıtı toplumsal hareketliliğin ne boyuta geldiği ortaya konulmaya çalışılmaktadır.

Tablo 5. “Hapishane” Konulu Propaganda Karikatürü

Gösterge	Gösteren	Gösterilen
İnsan	Evli çift	Trump’ın Meksika Duvarı politikasına karşı olan ABD vatandaşları
Eylem	Evli çiftin hayal kurması	Trump’ın inşa ettiği göçmen karşıtı duvarın, Trump’ın hapishanesi olacağı düşüncesi

“Kongre” Konulu Propaganda Karikatürü

“Kongre” konulu propaganda karikatürü, Cagle Cartoons’dan John Cole’a aittir. Gösteren boyutunda ele alındığında, Trump’ın Noel Baba’nın kucığına oturduğu ve ondan duvar istediği aktarılmaktadır. Trump’ın elinde “Duvarımı istiyorum!” yazılı kodu bulunan büyük bir kağıt bulunmaktadır. Noel Baba, Trump’a “Sana Kongre gibi mi görünüyorum?” şeklinde bir yanıt vermektedir. Sunum kodlarında ise Trump, Noel Baba’ya öfkeli bir şekilde bakmaktadır.

Resim 6. “Kongre” Konulu Propaganda Karikatürü

(Kaynak: The Week, 2018)

Gösterilen boyutunda ele alındığında, karikatürde Trump'ın Meksika Duvarı projesini kabul ettirmek için her yolu denediği şeklinde bir algı oluşturulmaya çalışılmaktadır. Nitekim görsel kodlarda Trump'ın Noel Baba'nın kucagında resmedilmesi ile Trump'ın Meksika Duvarı'nın gerçekleşebilmesi için tüm imkanlarını kullanmaya çalıştığı düşüncesi meydana getirilmek istenmektedir. Karikatürde Trump'ın bu şekilde davranarak amacına ulaşmada kararlı olduğunun aktarılması hedeflenmektedir. Noel Baba'nın “Sana Kongre gibi mi görünüyorum?” şeklindeki cevabı ile Trump'ın Meksika Duvarı'nı kabul ettirmek için Amerikan Kongresi'ne başvurması gerektiği fikri aktarılmaktadır. Bu aşamada karikatürde Trump'ın Meksika Duvarı'nın inşa edilebilmesi için hükümeti kapatma politikasını ön plana çıkarmasının eleştirildiği mesajı verilmektedir.

Tablo 6. “Kongre” Konulu Propaganda Karikatürü

Gösterge	Gösteren	Gösterilen
Nesne	“Duvar istiyorum” yazılı kağıt	Trump’ın Meksika Duvarı projesinin sürdürülmesi için kamuoyundan destek istemesi
Eylem	Trump’ın Noel Baba’nın kucığına oturması	Trump’ın Meksika Duvarı projesinin başarılı olması için her yolu denediği düşüncesi
Söylem	Noel Baba’nın Trump’a “Sana Kongre gibi mi görünüyorum?” söylemi	Trump’ın Meksika Duvarı projesinde yanlış bir yol izlediği algısı

SONUÇ

Çalışmada incelenen propaganda karikatürlerinde Trump’ın Amerikan Kongresi’nde yürürlüğe koymak için çalıştığı Meksika Duvarı projesinin ağır bir dille eleştirildiği sonucuna ulaşılmıştır. Karikatürlerde genel olarak Trump, Meksika Duvarı’nı gereğinden fazla önemseydiği ve ülkedeki diğer sorunlar üzerinde yeterince durmadığı konusunda eleştirilmektedir. Yine karikatürler üzerinden Trump’ın, Amerikan Kongresi’nden destek alabilmek için hükümeti kapatma yetkisini yürürlüğe koyması da yalnızca hükümet çalışanlarının mağdur edilmesi olarak karikatürlere yansıtılmaktadır. Diğer yandan karikatürlerdeki görsel ve yazılı kodlarda ülkede çok daha büyük sorunlar bulunurken, Trump’ın Meksika Duvarı projesinde direktmesinin yanlış olduğu vurgusu yapılmıştır. Karikatürlerde Trump’ın ABD’deki göçmenler konusundaki politikalarına dikkat çekebilmek için doğrudan Trump üzerinden mizah öğelerinin oluşturulduğu görülmüştür. Bu amaçla karikatürlerde Trump, Noel Baba, ağlayan bebek ve yumurta adam gibi farklı şekillerde sunulmuştur.

Karikatürler Trump’ın ABD’deki göçmen politikaları açısından incelendiğinde, genel olarak eleştirilerin odağında Meksika Duvarı projesinden çok Trump’ın olduğu görülmektedir. Nitekim karikatürlerde Meksika Duvarı’nın göçmenlere karşı inşa edilmesinin ülkeye ne gibi kazanımları veya zararları olacağı yönünde herhangi bir bilgi verilmediği ortaya çıkmaktadır. Örneğin, karikatürler üzerinden duvarın ülke içerisinde ABD vatandaşları ile göçmenler arasında önemli bir ayrımcılığa yol açabileceği üzerinde durulmamaktadır. Meksika Duvarı’nın ABD’yi toplumsal ve eko-

nomik olarak ne şekilde etkileyeceği ya da duvarın maliyetinin elde edilecek avantajları karşılayıp karşılamayacağı konusunda herhangi bir propaganda mesajına yer verilmemektedir. Bu nedenle karikatürlerde Trump'ın göçmen politikasına yönelik eleştirilerin yüzeysel kaldığı ve yalnızca mizahi unsurlar üzerinden Trump'ın kamuoyunda itibarsızlaştırılmaya çalışıldığı ortaya çıkmaktadır. Bu yüzden karikatürlerde Trump'ın göçmen politikalarına yönelik çözüm odaklı eleştirilere yer verilmediği görülmektedir. Tüm bu bulgulardan yola çıkarak çalışmada karikatürlerin Trump'ın göçmen politikalarına alternatif meydana getirebilecek bir politika oluşturmadığı ve bu nedenle karikatürlerin ABD kamuoyunda muhalefetin beklentilerini ortaya koyamadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Çalışma kapsamında Trump'ın ülkedeki göçmen nüfusunun kontrolünün sağlanması ve kaçak göçlerin önüne geçilebilmesi amacıyla savunduğu Meksika Duvarı projesine karşı ABD basınında karikatürlerin Trump'a yönelik söylemlerde nasıl propaganda amaçlı kullanıldığı incelenmiştir. Çalışma incelediği konunun güncel ve özgün olması bakımından önem taşımaktadır. Buna karşın çalışma, karikatürlerin göçmen karşıtı politikalar ile ilgili algıları kitlelerin üzerinde ne gibi bir etki bıraktığını ortaya koyamamaktadır. Bu açıdan gelecek çalışmaların göçmen politikasına karşı propaganda amaçlı hazırlanan karikatürlerin kitlelerin algıları üzerinden ne gibi bir etki oluşturduğunu ortaya koyan saha çalışmalarına yönelmesinin alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

Arpa, M., & Çakı, C. (2018). “İş Kazası Diye Bir Şey Yoktur”: Kanada İş Güvenliği Reklamları Üzerine İnceleme. *Çalışma İlişkileri Dergisi*, 9(2), 75-87.

Becker, J. (2018). *Speaking to The Wall: Reconceptualizing the US–Mexico Border “Wall” from the Perspective of a Realist and Constructivist Theoretical Framework in International Relations*. *Journal of Borderlands Studies*, 1-13.

Çakı, C. (2018a). *Birinci Dünya Savaşı’ndaki Alman Propaganda Kartpostallarında Kullanılan Karikatürlerde Türklerin Sunumunun Göstergebilimsel Açından İncelenmesi*. *Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, (29), 73-94.

Çakı, C. (2018b). *Nazi Almanyası Döneminde Basılan Posta Pullarının Propaganda Amaçlı Kullanımı*. *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, 6(2), 1568-1595.

Çakı, C. (2018c). *Adolf Hitler’in Kült Lider İnşasında Kullanılan Propaganda Posterlerinin Göstergebilimsel Analizi*. *Abant Kültürel Araştırmalar Dergisi*, 3(6), 24-38.

Çakı, C. (2018d). Propaganda. Ed. Mustafa Karaca ve Caner Çakı, *İletişim ve Propaganda*, 13-44, Konya: Eğitim Yayınevi.

Çakı, C., Gülada, M. O. (2018a). *İkinci Dünya Savaşı’nda Adolf Hitler’in Mizah Çekiciliği Bağlamında Sovyet Propaganda Posterleri Üzerinden İncelenmesi*. *Ege Üniversitesi İletişim Fakültesi Yeni Düşünceler Hakemli E-Dergisi*, (10), 4-19.

Çakı, C., Gülada, M. O. (2018b). *Nazi Propagandasında Mizah Çekiciliğinin Kullanımı: “Lustige Blätter” Mizah Dergisi Üzerine İnceleme*. *Atatürk İletişim Dergisi*, (16), 73-98.

Davulcu, Ebru (2015). *1950’li Yıllarda Kayseri’de Yayınlanan Mizah Gazeteleri ve Bu Gazetelerin Yazılarında Siyasi-İdari ve Ekonomik Hayat*. *Erciyes İletişim Dergisi*, 4(1), 14-34.

De Saussure, Ferdinand (2014). *Genel Dilbilim Yazıları*, Çev., Savaş Kılıç,

İstanbul: İthaki Yayınları.

Democrats (2019). “Demokrat Parti ve Göçmen Politikası”, <https://democrats.org/issues/immigration-reform/>, (27.05.2019).

Domenach, Jean Marie (2003). *Politika ve Propaganda*. Çev., Tahsin Yücel. İstanbul: Varlık Yayınları.

Fiske, J. (2017). *İletişim Çalışmalarına Giriş*. Çev., Süleyman İrvan. 5. Basım. Ankara: Bilim ve Sanat Yayınları.

Fraser, John (1980). *Propaganda on The Picture Postcard*. Oxford Art Journal. 3(2). 39-47.

Gazi, M. A., Çakı, C., Gülada, M. O. (2018a). *İkinci Dünya Savaşı'nda Sovyet Kült Lider Propagandasında Vladimir Lenin ve Joseph Stalin'in Sunumu*. Dördüncü Kuvvet Uluslararası Hakemli Dergi, 1 (2), 25-42.

Gazi, M. A., Çakı, C., Gülada, M. O. (2018b). İspanya 2000 Partisi'nin Göçmen Karşıtı Propaganda Faaliyetleri Üzerine İnceleme. *Ankara Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, 1 (2), 11-22.

GOP (2019). “Cumhuriyetçi Parti ve Göçmen Politikası”, <https://gop.com/>, (27.05.2019).

Green, D. (2016). *The Trump Hypothesis: Testing Immigrant Populations as a Determinant of Violent and Drug-Related Crime in The United States*. Social Science Quarterly, 97(3), 506-524.

Güngör, Nazife (2013). *İletişim Kuramları ve Yaklaşımları*, 2. Baskı, İstanbul: Siyasal Kitapevi.

Harris, Ruth (1993). *The Child of the Barbarian: Rape, Race and Nationalism in France during the First World War*. Past & Present. (141). 170-206.

Hawley, G. (2011). *Political Threat and Immigration: Party Identification, Demographic Context, and Immigration Policy Preference*. Social Science Quarterly, 92(2), 404-422.

Hooghe, M., & Dassonneville, R. (2018). *Explaining the Trump Vote: The Effect of Racist Resentment and Anti-Immigrant Sentiments*. PS: Political Science & Politics, 51(3), 528-534.

Jowett, S. G. & O'donnell, V. (2014). *Propaganda & Persuasion*. USA: Sage.

Kalkan Kocabay, Hasibe (2008). *Tiyatroda Göstergibilim*. İstanbul: E Yayınları.

Messinger, Gary S. (1992). *British Propaganda and The State in the First World War*. The Great Britain: Manchester University Press.

Migration Policy (2019). “ABD’deki Göçmen Nüfus Artış Oranı”, Erişim adresi: <https://www.migrationpolicy.org/programs/data-hub/charts/immigrant-population-over-time>, (02.03.2019).

Miller, T., & Nevins, J. (2017). *Beyond Trump’s Big, Beautiful Wall: Trump’s Plan to Wall Off the Entire US-Mexico Border is Just One of A Growing List of Actions That Extend US Border Patrol Efforts Far Past the International Boundary Itself*. NACLA Report on the Americas, 49(2), 145-151.

MSNBC (2018). “Cumhuriyetçiler ve Yasadışı Göç”, <http://www.msnbc.com/rachel-maddow-show/republican-voters-see-illegal-immigration-the-nations-1-issue>, (27.05.2019).

Nguyen, C., & Kebede, M. (2017). *Immigrant Students in the Trump Era: What We Know and Do Not Know*. Educational Policy, 31(6), 716-742.

New York Times (2019). “Demokratlar ve Göçmen Politikası” <https://www.nytimes.com/2019/03/20/opinion/democrats-immigration.html>, (27.05.2019).

Nymag (2019). “Demokratlar Parti’nin Cumhuriyetçi Parti Karşısı Göçmen Politikası”, <http://nymag.com/intelligencer/2019/04/this-is-the-immigration-policy-liberals-want.html>, (27.05.2019).

Özkan, Ahmet (2017). *Savaş ve Mizah: La Baïonnette Dergisinde Osmanlı İmparatorluğu İmgesi*. Hacettepe University Journal of Turkish Studies/ Hütad Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi, (27), 249-266.

Republican Views (2019). “Cumhuriyetçi Parti ve Göçmen Politikası”, <https://www.republicanviews.org/republican-views-on-immigration/>,

*Donald Trump'in Göçmenlere Yönelik İnşa Edilmesi Planlanan Meksika Duvarı
ve Propaganda Karikatürlerindeki*

(27.05.2019).

Reuters (2018). “Cumhuriyetçi Parti ve Göçmen Politikası”, <https://www.reuters.com/article/us-usa-election-immigration-specialreport/special-report-how-republicans-are-using-immigration-to-scare-voters-to-the-polls-idUSKCN1N018C>, (27.05.2019).

Rifat, Mehmet (2013). *Açıklamalı Göstergibilim Sözlüğü: Kavramlar, Yöntemler, Kuramcılar, Okullar*. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

Sığırcı, İlhami (2016). *Göstergibilim Uygulamaları, Metinleri, Görselleri ve Olayları Okuma*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Stanley, Jason (2018). *Demokrasilerde Propaganda Oyunu*, (Çev. Başak Karal) İstanbul: The Kitap Yayınları.

Stephen, L. (2017). *Mexico, Immigration, and Trump: Towards Transborder Thinking*. Konturen, 9, 13-27.

Tanyeri Mazıcı, E., & Çakı, C. (2018). *Adolf Hitler'in Korku Çekiciliği Bağlamında Kamu Spotu Reklamlarında Kullanımı*. Erciyes İletişim Dergisi, 5(3), 290-306.

Tarhan, Nevzat (2010). *Psikolojik Savaş, Gri Propaganda*, 13. Baskı. İstanbul: Timaş Yayınları.

Tekinalp, Ş. & Uzun, R. (2013). *İletişim Araştırmaları ve Kuramları*. 4. Baskı. İstanbul: Derin Yayınları.

The Week (2018). “Trump'in Meksika Duvarına Karşı Hazırlanan Propaganda Posterleri”, Erişim Adresi: <https://theweek.com/cartoons/814453/editorial-cartoon-world-passage-time-2018-2019-new-year-back-way>, (01.03.2019).

Time (2019). “Trump ve Göçmen Politikası”, <http://time.com/5590730/trump-immigration-plan-congress/>, (27.05.2019).

Voanews (2019). “Demokrat Parti ve Sınır Güvenliği”, <https://www.voanews.com/a/democrats-stand-on-border-security-immigration-work-in-progress/4803516.html>, (27.05.2019).

Vargas-Cetina, G., & Ayora-Díaz, S. I. (2018). *To Build a Wall: Imaginaries of Identity in Yucatan, Mexico*. *Review of International American Studies*, 11(1), 135-152.

Vega, S. R. (2018). *Praxis of Resilience & Resistance: “We can STOP Donald Trump” and Other Messages from Immigrant Children*. *Association of Mexican American Educators Journal*, 12(3), 122-147.

Wright, M. W. (2019). *Border Thinking, Borderland Diversity, and Trump’s Wall*. *Annals of the American Association of Geographers*, 1-9.

